

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.



№29-30

(3405-3406)

22 вересня
2022 р.

Виходить
двічі на місяць
Безкоштовно

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Вітаємо!

Вітаємо ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського академіка НАН України Михайла Згуровського з присудженням йому ступеня Почесного доктора Познанського університету технологій.

Ініціатива надати Михайлові Згуровському ступінь доктора honoris causa Познанської політехніки належала колективу електротехнічного факультету цього польського університету. Ректор КПІ отримав його за видатні наукові досягнення в галузі кібернетики, системного аналізу й теорії прийняття рішень, а також за багаторічну співпрацю з міжнародною академічною спільнотою.

Відзнаки Почесного доктора Познанської політехніки було вручено Михайлові Згуровському на урочистому засіданні Академічного сенату Познанського університету технологій 14 вересня.

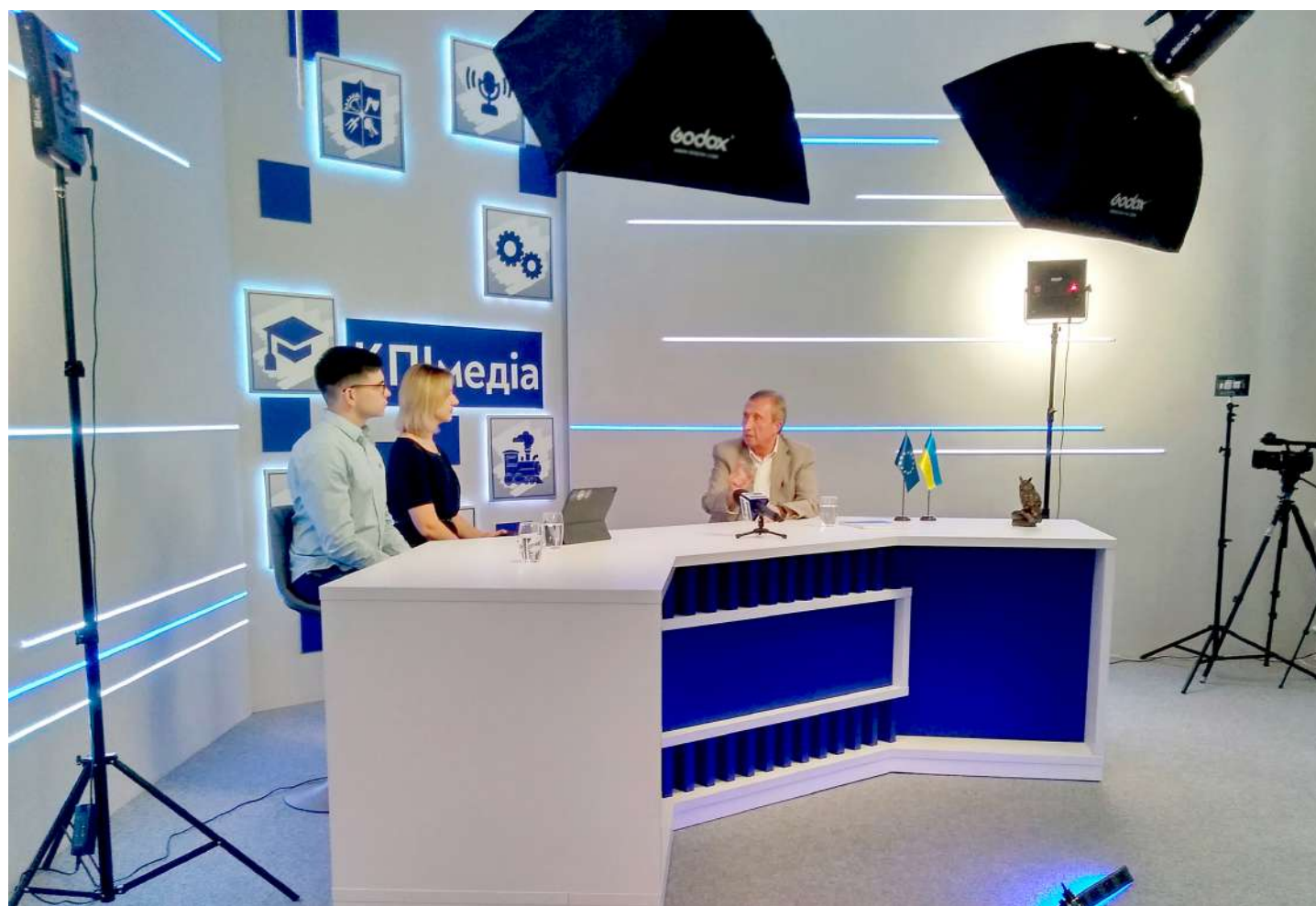
Після церемонії нагородження Михайло Згуровський прочитав для присутніх номінаційну лекцію про глобальні тренди зростання конфліктності у світі, виявлені в результаті застосування методів інтелектуального аналізу великих даних і системного аналізу.

У новий навчальний рік – з власною телестудією!

Напередодні початку нового навчального року в КПІ ім. Ігоря Сікорського розпочала роботу власна університетська телестудія. Вона працюватиме в історичному корпусі №1. Відтепер політехніки мають майданчик для інтерв'ю з цікавими особистостями, обговорення найнагальніших питань, експериментів з форматами трансляцій і реалізації відеопроєктів. На глядачів чекають прямі ефіри з гостями та викладачами університету, нові навчальні програми, інформація про перебіг життя в університеті з перших уст.

Гостем першої передачі, що транслювалася зі студії в день її відкриття 31 серпня, був ректор університету академік НАН України Михайло Згуровський. Він розповів про особливості освітнього процесу під час війни, про результати щогорічної вступної кампанії, про підсумки року, що завершився, про організацію наукових досліджень у КПІ, про проблеми, з якими вперше з часів Другої світової війни зіткнувся університет, і про те, як вони долаються, та багато про що ще. Також гостями студії стали волонтери, які брали активну участь в організації та забезпеченні "великого переселення", тобто переміщення студентів з тих гуртожитків, які не обладнані укриттями, до тих, що мають все необхідне для того, щоб гарантувати мешканцям безпеку. Програму цю в запису можна подивитися на університетському сайті за адресою: <https://kpi.ua/index.php/node/19466>.

Провели перший ефір студенти університету Дар'я Фисун (ФЛ) та Іван Загорюлько (ФЕЛ). До речі, саме студенти вестимуть передачі й надалі. На посади ведучих було оголошено кастинг, і очолих спробувати свої сили в цій справі виявилось в університеті неочікувано багато. Причому це не лише студенти, які навчаються в Навчально-науковому видавничо-поліграфічному інституті за спеціальністю "Журналістика", але й ті, хто здобуває вищу освіту в НН ММІ,



НН ІЕЕ, НН ІАТ та в інших інститутах і на факультетах КПІ. Звичайно, всіх, хто спілкуватиметься з гостями за студійним столом, перед цим навчатимуть. У пресслужбі працюють люди, які мають за плечима не один рік роботи на центральних телеканалах, – на ІСТУ, 5 каналі, 1+1, СТБ і телеканалі "Київ", – отож їм є чим поділитися з майбутніми колегами.

Студія має стильний і сучасний дизайн. Як повідомила нашій газеті пресслужба, його розробляли власними силами, адже послуги сучасних дизайнерських компаній коштують недешево, особливо для бюджетної установи, якою є університет. Тим-то малювали ескізи, змінювали та доповнювали варіанти оформлення студії

самі працівники пресслужби спільно зі студентами. Навіть дизайнерський стіл розробили та намалювали самі! А фарбували студію в корпоративні синій та білий кольори університету, штукатурили, проклали нову електропроводку, зварювали і монтували ферми для освітлювального обладнання працівники господарських підрозділів КПІ.

Студія має дві зони, але за потребою їх кількість може бути збільшеною до трьох. Щоправда, в день відкриття використовувалася лише одна – повністю готова. Дві інші поки що перебувають у стадії розробки. Планується оголосити конкурс серед студентів на кращий варіант їхнього оформлення. Головна вимога – щоб було

комфортно для студентів, стильно та модіжно.

Звісно, нова студія використовуватиметься не лише для запису і трансляції передач, підготовлених КПІмедіа, але й для проведення занять і практики для студентів, які здобувають фах журналіста або навчаються на інших факультетах, випускники яких можуть працювати на телебаченні.

Прямі ефіри з нової студії проводитимуться регулярно. Їх трансляція відбуватиметься на сайті університету і на всіх офіційних Інтернет-ресурсах КПІ.

Отож у новий навчальний рік КПІ увійшов з новим майданчиком для творчості й втілення найкреативніших студентських задумів!

Дмитро Стефанович

КПІ та "блакитна економіка" Чорноморського регіону

18 серпня 2022 року представники КПІ ім. Ігоря Сікорського взяли участь у круглому столі під назвою "Можливості створення спільних підприємств компаніями України та Румунії для розвитку блакитного бізнесу в сфері морського транспорту", який проходив у віртуальному форматі.



Захід проходив у межах проєкту 4BIZ ("Стимулювання "блакитної економіки" в Чорноморському регіоні шляхом розробки системи ділової співпраці в галузі рибальства, аквакультури, берегового та морського туризму і морського транспорту"). Цей проєкт розпочався в липні 2022 року і триватиме 24 місяці. Він фінансується Європейською комісією через програму Європейського морського, риболовного та аквакультурного фонду (EMFAF) і націлений на розвиток потенційних можливостей малого і середнього бізнесу в Чорноморському регіоні. Координатор проєкту – Мережа університетів Чорноморського регіону (BSUN), з якою Київська політехніка має довгу історію співпраці. Міжнародний консорціум, що виконує проєкт 4BIZ, має в своєму складі 9 повноправних партнерів (зокрема, КПІ ім. Ігоря Сікорського) і 17 асоційованих партнерів з Румунії, України, Болгарії, Туреччини, Грузії, Греції та Франції.

У проведенні заходу взяли участь, виступали та дискутували, зокрема, виконавча директорка Морського кластеру України Олена Жукова, генеральний секретар Мережі університетів Чорноморського регіону (BSUN) Іден Мамут, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Михайло Згуровський, генеральний директор Румунської асоціації суднобудівників Гелу Стан, міський голова муніципалітету Галац Цезар Біческу.

Про специфіку проєкту 4BIZ для нашого університету кореспонденту "КПІ" розповів начальник відділу координації міжнародної проєктної діяльності Сергій Шукаєв: "КПІ має ресурси, має науковців, має досвід, знає, як підтримуються стартапи, у нас уже 10 років успішно функціонує фестиваль інноваційних проєктів "Sikorsky Challenge". У цьому проєкті будуть застосовані наші знання, і саме це і буде внеском КПІ. Відзначаю, що для нас зараз надзвичайно важливі такі проєкти, які спрямовані на підтримку нашого бізнесу, на відновлення нашої країни".

Один з доповідачів, мер Миколаша Олександр Сенкевич, розповів і показав на відео, яких бід і руйнувань завдають обстріли російських агресорів і яких зусиль треба буде докласти до відновлення інфраструктури міста. Підприємці-учасники заходу мали можливість поспілкуватися одне з одним і обговорити перспективи співпраці.

У своєму виступі на круглому столі ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Михайло Згуровський, зупинившись

на поточній ситуації в Україні, підкреслив: "Кожна війна закінчується миром. Відстоявши своє право жити у власній суверенній державі, український народ повернеться до мирного життя. Треба буде відбудувати країну. Деяким регіонам доведеться буквально підніматися з руїн. Природно, що необхідно буде будувати нову, ефективну, сучасну країну з економікою, орієнтованою на наукоємні галузі з високими стандартами інновацій. У цій сфері дуже важливою буде тісна співпраця між великими промисловими та високотехнологічними компаніями України та Румунії". Розвиваючи тему співробітництва України і Румунії, Михайло Згуровський зазначив: "Ми стараємось зберегти наші традиційно сильні наукові школи в університетах, зокрема в КПІ ім. Ігоря Сікорського, а з іншого боку – поглибити співпрацю з міжнародними, особливо європейськими, викладачами та науковцями. Співробітництво між Україною та Румунією у цій сфері є традиційним, надзвичайно важливим і дуже бажаним на новому етапі відбудови України. Нині вища освіта та наукові дослідження в Україні продовжуються. Під час війни Україна не припиняла підготовку спеціалістів. Кордон між Україною та Румунією має протяжність 900 км. Їх об'єднує Чорне море. Обидва народи зближує православна релігія і культура. Вони близькі один одному за соціальним устроєм, побутом і народною творчістю, споконвіку жили мирно поруч. Як держава-член ЄС Румунія перебуває у більш вигідній позиції, використовуючи ресурси Співтовариства та можливість стати інструментом чорноморської політики ЄС. Така ситуація розширює можливості взаємодії між Україною та Румунією як на регіональному, так і на загальноєвропейському рівнях. Це стосується таких сфер, як розвиток демократії та покращення економічного співробітництва, регіональне, транспортне та екологічне співробітництво, транспортне сполучення, рибальство та морський туризм, енергетична безпека та інших сфер. Необхідно використовувати всі можливості для співпраці, щоб підвищити інтерес Румунії та ЄС до України як до одного з головних європейських партнерів".

Володимир Школьнік

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

Бібліотека без меж: нові виміри міжнародної співпраці

Традиційно міжнародна взаємодія має велике значення для бібліотеки КПІ: обмін досвідом з іноземними колегами є важливим фактором творення сучасної динамічної установи, що втілює актуальні тренди та задовольняє потреби своїх читачів. Сьогодні, в умовах повномасштабного російського воєнного вторгнення в Україну, співпраця з закордонною бібліотечною спільнотою набула нових сенсів та збагатилася новими векторами.



Оксана Бруй на конференції LIBER

"Одна з найбільш щемних доповідей, які мені доводилося чути. Але також сповнена рішучості, хоробрості та, зрештою, надії", – написав у своєму твіттері виконавчий директор консорціуму британських дослідницьких бібліотек Research Libraries UK Девід Проссер після першого основного виступу на цьогорічній конференції Асоціації Європейських дослідницьких бібліотек (LIBER). Доповідач – Оксана Бруй, директорка бібліотеки КПІ та президентка Української бібліотечної асоціації, у своєму виступі зосередилася на питаннях функціонування українських бібліотек під час війни, а також на різноманітних проявах підтримки діяльності вітчизняних бібліотек з боку закордонних колег. Доповідь "Вижити та перемогти: бібліотечна спільнота у спротиві російській агресії проти України" офіційно відкривала конференцію, що проходила з 6 по 8 липня в данському місті Оденсе, в Університеті Південної Данії.

Цей 30-хвилинний виступ Оксани Бруй став важливим каналом поширення інформації про поточну ситуацію в Україні серед європейської бібліотечної спільноти, яка висловлювала повну та всеосяжну підтримку нашій боротьбі за свободу. Також конференція стала джерелом нових планів та задумів щодо перспектив розвитку самої бібліотеки КПІ: зокрема, у питаннях потенційного членства бібліотеки в Асоціації Європейських дослідницьких бібліотек та розбудови відкритої науки.

Відкрита наука – рух, покликаний зробити наукові дані максимально доступними широкому загалу. У сучасному світі ця ініціатива є дуже актуальною. І завдяки взаємодії з бібліотекою Університету Шеффілда у межах співпраці КПІ ім. Ігоря Сікорського та Університету Шеффілда (Велика Британія), бібліотека Київської політехніки отримала можливість вивчити практичний досвід іноземних колег з цього питання.

У вересні стартує серія зум-зустрічей між бібліотекарями КПІ та Шеффілдського університету, на яких, зокрема, обговорюватимуться теми впровадження та підтримки відкритої науки, розвитку інституційних репозитаріїв, функціонування відкритих освітніх ресурсів тощо. Усього ж заплановано шість зустрічей. Проте ми віримо, що це тільки початок довгої та плідної співпраці двох бібліотек.

Ще одним важливим цьогорічним досягненням стало відкриття доступу до міжнародного міжбібліотечного абонементу RapidILL, який дозволяє оперативним замовляти та отримувати в електронній формі матеріали з понад 500 бібліотек Європи та США.

Це розширило горизонти для наших користувачів, і ми не зупиняємось на досягнутому для того, щоб спільнота КПІ мала доступ до найкращих сучасних бібліотечних практик, послуг та здобутків.

Олександра Родигіна,
PR-менеджер бібліотеки КПІ

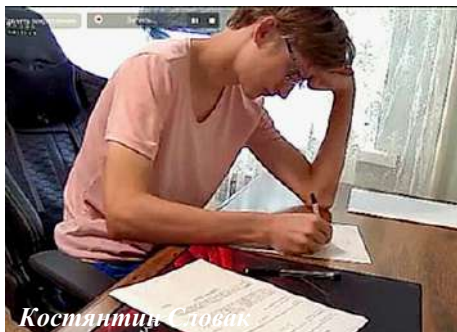
Київські політехніки – призери міжнародної олімпіади ІМС 2022



Традиційна ХХІХ Міжнародна студентська математична олімпіада ІМС 2022 пройшла в період з 1 по 7 серпня. КІП ім. Ігоря Сікорського на цій олімпіаді представляла команда з дев'яти студентів. Керівниками команди та членами міжнародного журі були старші викладачі кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей Володимир Павленков та Антон Сиротенко.

Цьогорічна олімпіада стала найчисельнішою за всю історію її проведення: участь у ній взяли 664 студенти з провідних університетів усього світу. Слід відзначити, що серед учасників були студенти не лише європейських університетів, але й з Азії, Африки, США та Латинської Америки. Приймало олімпіаду місто Благоевград (Болгарія).

Традиційним форматом проведення цієї олімпіади є офлайн-написання робіт у місті її проведення. Але всесвітня пандемія наклала свій відбиток на цей формат, і останні три роки олімпіада проходила в режимі онлайн. У цьому ж році і вперше в історії її проведення олімпіада пройшла в обох форматах: офлайн та онлайн. Студенти та керівники могли самостійно обрати зручний для себе вид участі. Організатори олімпіади глибоко стурбовані війною в Україні, а тому, за домовленістю з керівниками команд, дозволили кожному охочому студенту з України безкоштовно взяти участь в олімпіаді в дистанційному режимі, за що їм велика вдячність.



Студенти нашого університету показали високі результати. Друге місце виборів **Юрій Ярош** (ІПСА, КА-01), третє місце посіли **Костянтин Словак** (ФПМ, КМ-13) та **Денис Логвинов** (ІПСА, КА-01), почесні дипломи за вдалий виступ отримали **Артем Дворний** (ФМФ, ОМ-82), **Олексій Галганов** (ІПСА, КА-81), **Валерій Михайлов** (ІПСА, ДА-11), **Іван Скороп'як** (ІПСА, КА-96), **Антон Пешиков** (ФПМ, КМ-11), сертифікат учасниці було вручено **Вікторії Тарасенко** (ФЕЛ, ДС-11).



Успіх команди київських політехніків не є випадковим, оскільки протягом багатьох років колектив кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей успішно займається підготовкою талановитої студентської молоді до математичних змагань різних рівнів та організації математичних олімпіад як для абітурієнтів, так і для студентів. На кафедрі діють три гуртки наукового спрямування: "Нестандартні та олімпіадні задачі алгебри та аналізу", "Нестан-



дартні та олімпіадні задачі аналізу та теорії ймовірностей" та "Додаткові розділи математичного аналізу". Заняття проводяться окремо для студентів першого та старших курсів для кращого охоплення різноманітних тематик залежно від пройденого матеріалу. Учасники гуртка лише за останні роки понад 40 разів ставали переможцями та призерами найпрестижніших міжнародних та всеукраїнських олімпіад з математики.

До роботи гуртків можуть долучитися всі охочі. Докладнішу інформацію про їх роботу можна знайти на сайті кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей matan.kpi.ua та на офіційній сторінці гуртків у соціальних мережах <https://www.facebook.com/groups/math.olymp.kpi>.

Володимир Павленков,
ст. викладач кафедри МАтаТІ

Про враження від цьогорічної олімпіади кореспондентів "КП" розповів срібний призер ІМС 2022 Юрій Ярош.

За рівнем складності завдання були такими ж, як і торік. Хіба що одне було легшим порівняно з іншими, що позначилось на розподілі балів і збільшило поріг для отримання сертифікатів.

Хочу сказати, що я вдячний організаторам та викладачам гуртка КІП "Нестандартні та олімпіадні задачі аналізу та теорії ймовірностей", а також організаторам гуртка КНУ з підготовки до ІМС, у заняттях якого брав участь протягом літа. Сподіваюсь, що наступного року учасники з України зможуть брати участь в олімпіаді ІМС очно після нашої перемоги у війні.

Молоді науковці КІП – лауреати Премії КМДА

Напередодні Міжнародного дня молоді Київський міський голова Віталій Кличко нагородив обдаровану й активну молодь Преміями Київського міського голови за особливі досягнення у розбудові столиці України – міста-героя Києва, а також Подяками за активну волонтерську діяльність під час війни.



Віталій Кличко та Юлія Хан вручають Подяку Вікторії Котлярівій

Конкурсна комісія висунула 36 кандидатів на присудження премії: за наукові досягнення – 9 осіб, за творчі досягнення – 15 осіб, за внесок у розвиток молодіжного руху – 12 осіб. Також 32 особи отримали Подяки Київського міського голови за активну волонтерську діяльність. Розмір премії – 10 тисяч гривень кожна.

Серед лауреатів – і представники КІП ім. Ігоря Сікорського:

Вікторія Котлярова – старший викладач ФЕА; **Світлана Яценко** – студентка 1-го курсу магістратури ІХФ;

Ігор Клименко – учень Політехнічного ліцею КІП ім. Ігоря Сікорського, вихованець комунального позашкільного навчального закладу "Київська мала академія наук учнівської молоді".

"Ця премія є показником успішної діяльності молодих киян, які сприяють розвитку нашого міста. Нею відзначили тих, хто у 2021 році зробив вагомий внесок у сферу молодіжного руху у творчій та науковій галузях", – сказав заступник голови КМДА Валентин Мондрійський.

Директорка Департаменту молоді та спорту КМДА Юлія Хан поінформувала: "Цього року наша країна посталала перед важкими випробуваннями, а саме загарбницькою війною, яка стала великим поштовхом для розвитку волонтерського руху. Тому, вважаю, що в положенні про

премію мав з'явитись окремий напрям "волонтерство", який дає змогу гідно відзначити молодих осіб, котрі попри всі складності та можливі загрози життю ризикували собою, щоб допомогти іншим".

Вітаючи лауреатів, Віталій Кличко зауважив: "Молодь – це наше світле майбутнє, і дивлячись на вас, ми впевнені, що наша столиця буде найкращою серед столиць європейських держав". Він також зазначив, що молоді, активні й амбітні кияни з перших днів повномасштабної війни стали на захист нашої країни – хто зі зброєю в руках, а хтось став волонтером, забезпечуючи всім необхідним наших захисників, організовуючи благодійні концерти, спортивні заходи, відкриваючи нові наукові горизонти – кожен знайшов свій бойовий фронт та продовжує його тримати.

"Агресор руйнує житлові будинки, школи та дитячі садочки, інфраструктуру та підприємства. Вбиває мирних українців, дорослих і дітей. Краде у наших дітей дитинство. Але ми стоїмо і боремося за свою незалежність та волю, за державність України. Наша країна стане ще сильнішою й успішною! Так, буде складно. Але я вірю, що кожен із нас гідно пройде через ці випробування. Разом ми подолаємо виклики, які повинні подолати, щоб зберегти нашу державу", – наголосив він. На за-



Ігор Клименко

вершення В.Кличко побажав молодим киянам перемоги, сил і впевненості в собі, натхнення, нових наукових відкриттів та успішного розвитку молодіжного руху.

Про молоду викладачку-дослідницю **Вікторію Котляріву** та її здобутки наша газета розповідала в №39-40 за 2021 р. Нині Вікторія Володимирівна на кафедрі електромеханіки завершує роботу над своєю кандидатською ди-

сертацією. Її науковий напрям пов'язаний зі створенням нового покоління електромеханічних дезінтеграторів (ЕМД) багатифункціональної дії з використанням новітньої методології генетичного передбачення і спрямованого синтезу. ЕМД належать до високо-ефективного технологічного обладнання, яке затребувано в матеріалознавстві, нанопорошкових технологіях, харчовій, хімічній, електронній і фармацевтичній промисловості, виробництві високоякісних фаянсових виробів, в технологіях приготування високоякісних композитних матеріалів, пігментів для фарб та наповнювачів для пластмас, біотехнологіях, виробництві водовугільних і синтетичних паливних сумішей, матеріалів для будівництва та ін.



Світлана Яценко

Світлана Яценко торік на кафедрі екології та технології рослинних полімерів успішно захистила дипломний проєкт на здобуття ступеня бакалавра. Її дослідження стосувалися технології виробництва паперу-основи для конкурентоспроможної продукції санітарно-гігієнічного призначення. Тепер магістрантка продовжує вдосконалювати основні технологічні процеси з урахуванням вимог до сировини, хімікатів та готової продукції.

Ігор Клименко вже два роки працює над проєктом "Квадрокоптер-міношукач". "Це пристрій для дистанційного пошуку мін і визначення їх координат. Ми з командою зробили два прототипи, які працюють у лабораторії, – розповів молодий дослідник. – Розробку представляли на різних конкурсах: національних – "Майбутнє України", "Sikorsky Challenge", та міжнародних, де отримували золоті та срібні нагороди. Демонструємо світові, що такий пристрій можливо створити".

Тож вітаємо переможців та бажаємо не втрачати наснаги й надалі бути активними і цілеспрямованими в розбудові України.

Надія Ліберт

ПАМ'ЯТАЄМО

Пам'яті Бориса Юрійовича Корніловича – колеги, вчителя і друга

Борис Юрійович Корнілович – чл.-кор. НАН України, д.х.н., професор, завідувач кафедри хімічної технології кераміки та скла Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (2005-2021), завідувач відділу екологічної хімії Інституту сорбції та проблем ендекології НАН України (2008-2021), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки 2017 р.



Б.Ю. Корнілович

Минув рік, як з нами немає Б.Ю. Корніловича, дорогого Вчителя і справжнього друга. Кожен, кому пощастило зустрітись, працювати, йти пліч-о-пліч з Борисом Юрійовичем, потрапляли під вплив його непересічної особистості. Людина скромна й інтелігентна, віддана своїй справі, він мав надзвичайно магічний вплив на людей, на вибір їх життєвого й професійного шляху. Борис Юрійович завжди тримав руку на пульсі подій, володів унікальним науковим чуттям та йшов у ногу з часом, іноді навіть випереджаючи його.

З родини науковців. "Кому багато дається, від того багато й вимагається" – цей вислів якнайкраще характеризує Бориса Юрійовича. Він народився, виріс і пройшов свій життєвий шлях у Києві, в самому серці столиці. Був молодшим сином у сім'ї науковців Інституту будівельних матеріалів – Ірини Борисівни та Юрія Євгеновича. Прогулянки Володимирською гіркою, школа на Прорізній – таким було його дитинство. А ще – вихідні на тодішній околиці Києва, на території КПІ, де мешкав дідусь – академік Борис Савелійович Лисін. Розуміння величчя науки, культури прищеплювалося дітям змалечку.

При виборі майбутньої професії визначальним став приклад дідуся. Адже кафедра силікатів, створена одним із перших випускників Київського політехнічного інституту академіком Б.С. Лисінін у 1921 році, була на вістрі передової науки. Тож з відзнакою закінчивши КПІ, Б.Ю. Корнілович мав змогу досягти широкі наукові горизонти. Доля привела його в Інститут колоїдної хімії та хімії води НАН України. Науковий пошук, цікава робота, чудові вчителі та наставники – молодий вчений повністю віддавався улюбленій справі. З особливою теплою згадував Б.Ю. Корнілович відомих учених, теж випускників КПІ, академіка АН УРСР А.Т. Пилипенка і чл.-кор. АН УРСР О.О. Пашенка, які підтримували та направляли його.

Становлення. Першими здобутками молодого науковця стали роботи з гідротермального синтезу, що згодом були узагальнені в кандидатській дисертації. Подальші дослідження стосувалися механохімічної активації глинистих мінералів. І докторська дисертація Б.Ю. Корніловича "Структура і поверхневі властивості механохімічно активованих силікатів і карбонатів" підсумувала ще один науковий етап у його житті. На цей період припав непростий час ліквідації наслідків Чорнобильської аварії. В Інституті колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України було створено відділ радіохімії та екології на чолі з молодим доктором хімічних наук Б.Ю. Корніловичем, який докладав чимало зусиль для усунен-

ня негативного впливу на навколишнє середовище радіоактивних елементів цезію-137 та стронцію-90: багато працював із зразками в Чорнобильській зоні, систематично вивчав закономірності вилучення радіоактивних елементів з водних середовищ тощо.

Подальші наукові здобутки Б.Ю. Корніловича пов'язані саме з хімією навколишнього середовища, проблемами очищення природних, підземних, стічних вод, а також забруднених ґрунтів від сполук важких металів і радіонуклідів. Під його керівництвом виконувались дослідження з очищення забруднених вод сорбційними, коагуляційними, мембранними, іонообмінними, біологічними методами, розроблялися сорбенти на основі природних мінералів монтморилоніту, палигорськіту, клиноптилоліту, каолініту, сапоніту, морденіту з різних родовищ України та світу. У 2002 р. Б.Ю. Корнілович присвоєно звання професора. У 2003 р. вченого обрали членом-кореспондентом НАН України за спеціальністю "Фізична хімія, радіохімія".

Плідна праця. Варто зауважити, що завдяки зусиллям Б.Ю. Корніловича з'явилася плеяда молодих вітчизняних науковців у галузі екологічної хімії. Завдяки його вмідому науковому керівництву молоді аспіранти й дослідники проводили дослідження, що стосувались питань забрудненого водного середовища, та успішно вирішували поставлені завдання. Наставник добре розумів важливість залучення молоді і студентів до наукових розвідок. Щорічно у відділі проходили практику й виконували дипломні роботи студенти Київського політехнічного інституту. Багато з них потім вступали до аспірантури, ставали рушіями науки, і нині працюють у вишах та інститутах НАН України. Наукову роботу та керівництво аспірантами й магістрантами Б.Ю. Корнілович успішно поєднував з адміністративною роботою. Він був ученим секретарем Інституту з 1983 по 1988 рр., заступником директора з наукової роботи – з 1988 по 2007 рр.

З 1997 р. Б.Ю. Корнілович працював на посаді професора кафедри хімічної технології кераміки та скла хіміко-технологічного факультету КПІ. Робота зі студентами давала натхнення, відкривала нові творчі перспективи. Згодом, у 2005 р., Борис Юрійович очолював кафедру, яку заснував його дідусь – академік Б.С. Лисін. Працюючи завідувачем кафедри хімічної технології кераміки та скла, Б.Ю. Корнілович викладав основні дисципліни для аспірантів та магістрів-науковців, залучав їх до наукової роботи. Він завжди заохочував молодь до участі у міжнародних та вітчизняних конференціях і стажуваннях. Бага-

то випускників кафедри вступили до аспірантури, продовжуючи і розвиваючи наукові дослідження свого керівника.

Здобутки в КПІ. У наукових роботах кафедри, виконаних під керівництвом Б.Ю. Корніловича, було розвинуто теоретичні засади процесів міграції важких металів і радіонуклідів у водних екосистемах з використанням фізико-хімічного аналізу сорбційних та окисно-відновних процесів у них. Сформульовані основні закономірності взаємодії елементів-забруднювачів, насамперед урану, а також хрому, кобальту, цинку, кадмію, арсену, міді з поверхнею мінеральних та органічних компонентів осади і ґрунтів – глинистих мінералів і гумінових речовин. Виявлена роль сполук-комплексотворювачів техногенного та природного походження в цих процесах. Створені під його керівництвом природоохоронні технології апробовані і використовуються на підприємствах ядерно-паливного комплексу України. Водночас, починаючи з 2008 р., Б.Ю. Корнілович очолював відділ екологічної хімії в Інституті сорбції та проблем ендекології НАН України. Він розвивав екологічний напрям отримання нових сорбційних матеріалів для очищення забруднених радіонуклідами та важкими металами водних середовищ, зокрема сорбентів на основі глинистих мінералів, модифікованих органічними та неорганічними сполуками.

Вчений приділяв постійну увагу забезпеченню екологічної безпеки України. Він був безумовним лідером у створенні та впровадженні нових ресурсозберігаючих технологій з очищення підземних вод від сполук урану й інших радіонуклідів і важких металів. Зокрема, брав участь у спорудженні в Дніпропетровському регіоні, де знаходяться підприємства урановидобувної та уранопереробної галузі, проникильних реакційних бар'єрів, що було новачком у вітчизняній науці. Моніторинг роботи бар'єрів показав їх ефективність для очищення підземних вод.

Нові наукові ідеї, нахненна праця, щоденна копійка робота надихали колеги і учнів до творчої результативної праці. Професор Б.Ю. Корнілович є автором двох монографій, багатьох підручників та науково-методичних праць, понад 500 наукових публікацій, патентів. Він був керівником науково-дослідних студентських робіт – переможців всеукраїнських конкурсів з хімічної технології та інженерії, підготував 10 кандидатів наук, четверо з яких нині працюють на кафедрі ХТКС ХТФ, був консультантом докторських дисертацій. До 100-річчя НАН України Б.Ю. Корніловича було удостоєно відзнаки "За підготовку наукової зміни".

Міжнародне визнання. Дослідження, які проводились під керівництвом Б.Ю. Корніловича, отримали визнання зарубіжних колег. Для підтримки наукових впроваджень було надано більше десяти міжнародних наукових грантів INTAS, Соретікус, UNTC, а також отримано фінансування вітчизняних наукових тем і госпдогворів. У повсякденній роботі Борис Юрійовичу вдавалося створити згуртовану наукову команду, чітко і правильно розподілити обов'язки, зацікавити колеги та отримати результат. Працюючи з ним, завжди хотілося якнайкраще виконати завдання. По-іншому і бути не могло, адже приклад у роботі подавав наставник. Держава гідно оцінила наукові здобутки вченого. У 2017 р. за цикл робіт "Оцінка, прогнозування і оптимізація стану водних екосистем України" Б.Ю. Корнілович із співавторами отримали Державну премію України в галузі науки і техніки.

Необхідно відмітити й велику міжнародну діяльність науковця. Б.Ю. Корнілович вільно спілкувався з американськими і європейськими партнерами англійською, проходив стажування у Парижі французькою. Розвивав наукові зв'язки НАН України й КПІ ім. Ігоря Сікорського спільними дослідженнями з науковцями зі Сполучених Штатів Америки. Понад 10 років тривало співробітництво наукової школи Б.Ю. Корніловича і професора Стефана Бойда з Мічиганського університету з модифікування поверхні силікатів органічними та неорганічними речовинами. У результаті – численні публікації у вітчизняних та міжнародних фахових виданнях. Професора Б.Ю. Корніловича було запрошено до Мічиганського університету читати цикл лекцій, науковці обмінювалися результатами в галузі нових матеріалів на основі глинистих мінералів, що можуть використовуватися як катализатори та сорбенти. Також вчений підтримував плідні творчі зв'язки з науковцями з Oak Ridge National Laboratory, Istituto di Geologia Ambientale e Geoingegneria, Italy; Istituto Trattamento Minerali, Italy; Katholieke Universiteit Leuven Department of Interphase Chemistry Laboratory of Colloid Chemistry, Belgium; Austrian Research Centers of Seibersdorf (ARCS) Environmental and Life Sciences, Austria; Institut National Agronomique Laboratoire de Chimie Analytique, France; Centre de Recherches de Saïles Unitesdesciences du Sol, France; Universidad Granada Departamento de Fisica Aplicada, Spain; Institute for Environmentally Compatible Process Technology, Germany; National Centre for Disease Control and Public Health, Georgia; Інституту мікробіології Вірменської академії наук.

Вдячність колег. Талант Бориса Юрійовича проявлявся і в професійній діяльності, і в особистих захопленнях. Можна було позаздрити його пам'яті: якщо хоч раз він прочитав чи побачив текст, то по ньому можна було звіряти енциклопедії. Великий ерудит, знавць класики, новинок мистецтва і культури, Б.Ю. Корнілович і у відраджених відвідував оперні та театральні вистави, музеї, художні виставки. Багато читав, надзвичайно любив і цінував книги, привозив їх з усього світу, мав велику бібліотеку. Можна годинами розповідати про нашого Вчителя і наставника – це була чудова людина, професіонал, інтелектуал, надійний партнер, талановитий у усьому, за що брався. За це його цінували колеги, студенти та аспіранти.

Пам'ять про Бориса Юрійовича Корніловича буде жити в наших серцях.

**О.В. Лінючева, д.т.н.,
І.А. Ковальчук, д.х.н.,
В.Ю. Тобілко, к.т.н.,
Л.М. Спасьонова, к.х.н.**

Для дітей працівників КПІ



У КПІ ім. Ігоря Сікорського знайшли вирішення цієї проблеми для своїх співробітників. За ініціативою департаменту майнових і соціальних питань було проведено опитування більш ніж 100 сімей. Його результати підтвердили, що чимала кількість співробітників КПІ дійсно мають складнощі з тим, де залишати дітей на час роботи. На основі цього опитування було ухвалено рішення створити в університеті Клуб сімейного дозвілля для дітей працівників. Приміщення для нього знайшли на першому поверсі Центру культури і мистецтв університету. Клуб приймає до 15 дітей віком від 4 до 10 років. Зранку батьки можуть залишити дітей, з якими протягом робочого дня займатимуться двоє вихователів.

До Києва повертаються його мешканці, які через збройну агресію РФ виїжджали з дітьми зі столиці. Не дивно, що у місті визріла потреба у відновленні роботи дитячих садочків. Частина з них вже почала працювати, але їх поки що вкрай недостатньо. І батьки, що працюють, зіткнулися з серйозною проблемою – де залишати дитину на час роботи.

Також батьки мають змогу відвести свою дитину на обід і нагодувати її в одній із працюючих їдалень КПІ, а потім повернути дитину в клуб, де вона і пробуде до кінця робочого дня.

"Нам допомагає Асоціація випускників університету. Вона частково профінансувала створення клубу, – розповідає директор департаменту майнових і соціальних питань Сергій Манзюк, – а також придбала дитячі стільці, столики, іграшки тощо. Допоміг і профком студентів – надав у користування на час роботи клубу певне технічне обладнання, зокрема телевізор.

Клуб почав працювати 1 вересня. Перші враження і відгуки батьків – лише позитивні. Діти доглянуті, вихователі активно з ними займаються. Доцентка кафедри загальної фізики та моделювання фізичних процесів ФМФ Дарія Савченко, мати 4-річного Нікіти, вважає, що це дуже вдале вирішення проблеми догляду за дитиною на час їхньої з чоловіком роботи. "Найближчий міський дитячий садочок не працює, а приватні є для нас занадто дорогими", – говорить Дарія.

Инф. "КПІ"



ОБЛИЧЧЯ ВІЙНИ



Про біль і оптимізм на "Вій,ні"

Біля стендів фотовиставки "Вій,на" ввіймав себе на думці, що її організаторам і авторам декількох десятків світлин вдалося головне: надати візуальні свідчення рашистської навали. Фотографії, які представили на ній студенти українських університетів, – це не лише художні твори, а, передусім, документи цієї війни. Відвідувачі виставки, що проходила в Науково-технічній бібліотеці КПІ з 26 серпня по 9 вересня, на власні очі могли пересвідчитись, наскільки підступним є окупаційний режим загарбницького війська. Адже величезними є жертви українського народу в ім'я майбутньої Перемоги.

Історія у фотографіях цікава і бентежна водночас. Студентка 2-го курсу філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка Єлизавета Лазарова, яка була організаторкою та кураторкою експозиції, наголошує, що "мандрівка" у війну демонструє не лише трагічні миті перших місяців підступної навали, але й свідчить про непереможний вияв світогляду волелюбного українського народу. "На мою думку, поняття "війна" має абсолютний зв'язок з гоголівським персонажем з української демонології на ймення Вій, – ділиться роздумами Єлизавета. – Нагадаю: очі цієї потвори з пекла закриті густими віями, які він не здатний підняти самотужки. А коли це вдається за допомогою пекельних прислужників, то через вбивчий погляд нечистого зникає навколо все живе. Вій, а в його особі рашистське військо, вимагає віддати йому все. Чи не забагато? Ця думка не полишала мене під час організації фотоекспозиції та й до сьогодні".

Придивляюся. Занурююся в недавні спогади. Саме у перші дні масштабної агресії мешканці Бучі, Ірпеня, Білогородки, Гостомеля, Харкова, Сум, Херсона, Миколаєва та інших міст та містечок нашої Вітчизни віддали на поталу цьому демону власні думи, сни, кохання, добрий настрій. Зруйнована автомаїстерня, вибух біля телевізійної вежі на столичному Сирці, ворожий танк у передмісті Києва... Але тільки це відображено на світлинах? Та де там! Наші су-

часники часто-густо не в змозі зберегти життя друзів та близьких. Сумні, згорьовані обличчя – через особисті трагедії. Безумовно, важко усвідомлювати це. Але не час закривати очі від жаху: не реагувати на військово-політичні події не вдається. А вірити, що все зміниться на краще, – цілком можливо. Адже серед фотосвідчень про жахи повномасштабного вторгнення ворожого війська є й чимало фотографій, які налаштовують на думку: ми – непереможні!

На життєстверджуючих світлинах – краса людських почуттів попри війну. Варто лише звернути увагу на усмішки молодих і поважного віку людей, які дивляться зі світлин, щоб усвідомити: виставка покликана ще й продемонструвати спротив свавільній напасті, яку врешті-решт здолаємо.

Чимало авторів представлених фотографій, фотоінсталяцій, декількох акварелей побажали залишитися невідомими. Проте роботи подружжя Влади та Костянтина Ліберових із Одеси, Вікторії Якименко та ілюстраторки Ганни Середи з Харкова та їхніх колег-фотохудожників досягли головного – переконали відвідувачів, що "Вій,на" – трагічний етап в історії України, але треба цю непросту ситуацію осягнути, зрозуміти, пережити, прийняти як досвід. А у що ж ще вірити?

У Єлизавети Лазарової як організаторки фотоекспозиції є мрія. Про те, щоб ці світлинами, автори яких фотографували розбомблений Харків, наслідки артилерійських обстрілів Києва, Одеси тощо, паростки відродження



Єлизавета Лазарова відкриває експозицію

визволених територій, побачили якомога більше студентів вітчизняних університетів.

До речі, Єлизавета, яка закінчила Політехнічний лицей при КПІ, ще зі шкільної лави занурена у вир громадської роботи. У сфері діяльності дівчини – підтримка суспільно значущих проєктів та ініціатив. За роботу і шана. Вона є лауреаткою Премії Київського міського голови "За видатні досягнення молоді у розбудові столиці України – містачерою Києва". Крім того, Єлизавета була переможницею міжнародного конкурсу ICAN (Торонто, Канада), учасницею Варшавського наукового конгресу жінок (Варшава, Польща), лауреаткою стипендії Президента України, стипендіаткою Президентського фонду Л. Кучми "Україна", а також фіналісткою національного відбору у Всесвітньому науковому змаганні Genius Olympiad (м. Освего, США) та Всесвітнього конкурсу I-Fest 2020 (м. Монастір, Туніс), учасницею Київського форуму M18.

Віктор Задворнов